

บทที่ 2

การทบทวนสถานการณ์ภาพ
การพัฒนาทรัพยากรบุคคล
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทที่ 2

การทบทวนสถานภาพ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2547-2551 เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาบุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดโดยยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าวแบ่งแนวทางการพัฒนาบุคลากรออกเป็น 2 แนวทางหลัก ประกอบด้วย การพัฒนาทักษะหลัก (Core Skills) และทักษะเฉพาะทาง (Specific Skills) ซึ่งทักษะหลักเน้นการพัฒนา 4 ด้าน ได้แก่ การผลักดันให้เป็นองค์กรฐานความรู้ (Knowledge-Based Organization) การลดปัญหาช่องว่างดิจิทัล (Digital Divide) การเสริมสร้างทักษะทางภาษา และการสนับสนุนให้เกิดธรรมาภิบาลและความโปร่งใส ในขณะที่ทักษะเฉพาะทางก็เน้นการพัฒนา 4 ด้านเช่นกัน ได้แก่ การทำวิจัย การบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ มาตรการและการตรวจสอบ การบริหารจัดการและกระบวนการทำงานภายในหน่วยงาน และด้านการบริการ ซึ่งในแต่ละทักษะจะแบ่งระดับการพัฒนาหรือความเข้มของเนื้อหาเป็นสามระดับคือ พื้นฐาน กลาง และสูง ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าวได้ดำเนินการมาสิ้นสุดเป็นเวลา 8 ปีแล้ว และยังไม่ได้มีการจัดทำขึ้นใหม่

ปัจจุบัน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่วนใหญ่ 9 หน่วยงาน จากทั้งหมด 15 หน่วยงาน ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลตามแนวทาง HR Scorecard ของสำนักงาน ก.พ. ซึ่งได้รวมการพัฒนาทรัพยากรบุคคลไว้ด้วย และมีเพียง 5 หน่วยงานเท่านั้นที่จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลขึ้นมาโดยเฉพาะ โดยไม่ได้ใช้ตามแนวทาง HR Scorecard ในขณะที่หน่วยงานตั้งใหม่คือ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร อยู่ระหว่างการเตรียมการจัดทำแผนซึ่งการบริหารทรัพยากรบุคคลตามแนวทาง HR Scorecard ประกอบด้วย 5 มิติ คือ 1) ความสอดคล้องเชิงยุทธศาสตร์ 2) ประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล 3) ประสิทธิภาพของการบริหารทรัพยากรบุคคล 4) ความพร้อมรับผิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล และ 5) คุณภาพชีวิตและความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน อย่างไรก็ตาม แผนยุทธศาสตร์ฯ ของหน่วยงานส่วนใหญ่จะสิ้นสุดในปี 2559 จึงเห็นควรให้มีการศึกษาและจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกระทรวง เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลต่อไป

ในการนี้ได้มีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทบวงและวิเคราะห์สภาพการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนา ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วิสัยทัศน์

"เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี ประชาชนมีความมั่นคงด้านอาหาร
เป็นฐานสร้างรายได้ให้แผ่นดิน"

พันธกิจ

1. ส่งเสริมให้เกษตรกรรมมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีประสิทธิภาพ เสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงานอย่างเหมาะสมและยั่งยืน สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และมีมาตรฐานปลอดภัยต่อผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ
3. ส่งเสริมให้มีการจัดสรรทรัพยากรการผลิตทางการเกษตร และโครงสร้างพื้นฐานการเกษตรอย่างพอเพียง มีประสิทธิภาพยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
4. ส่งเสริมให้มีการวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสม

โครงสร้าง ภารกิจและหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

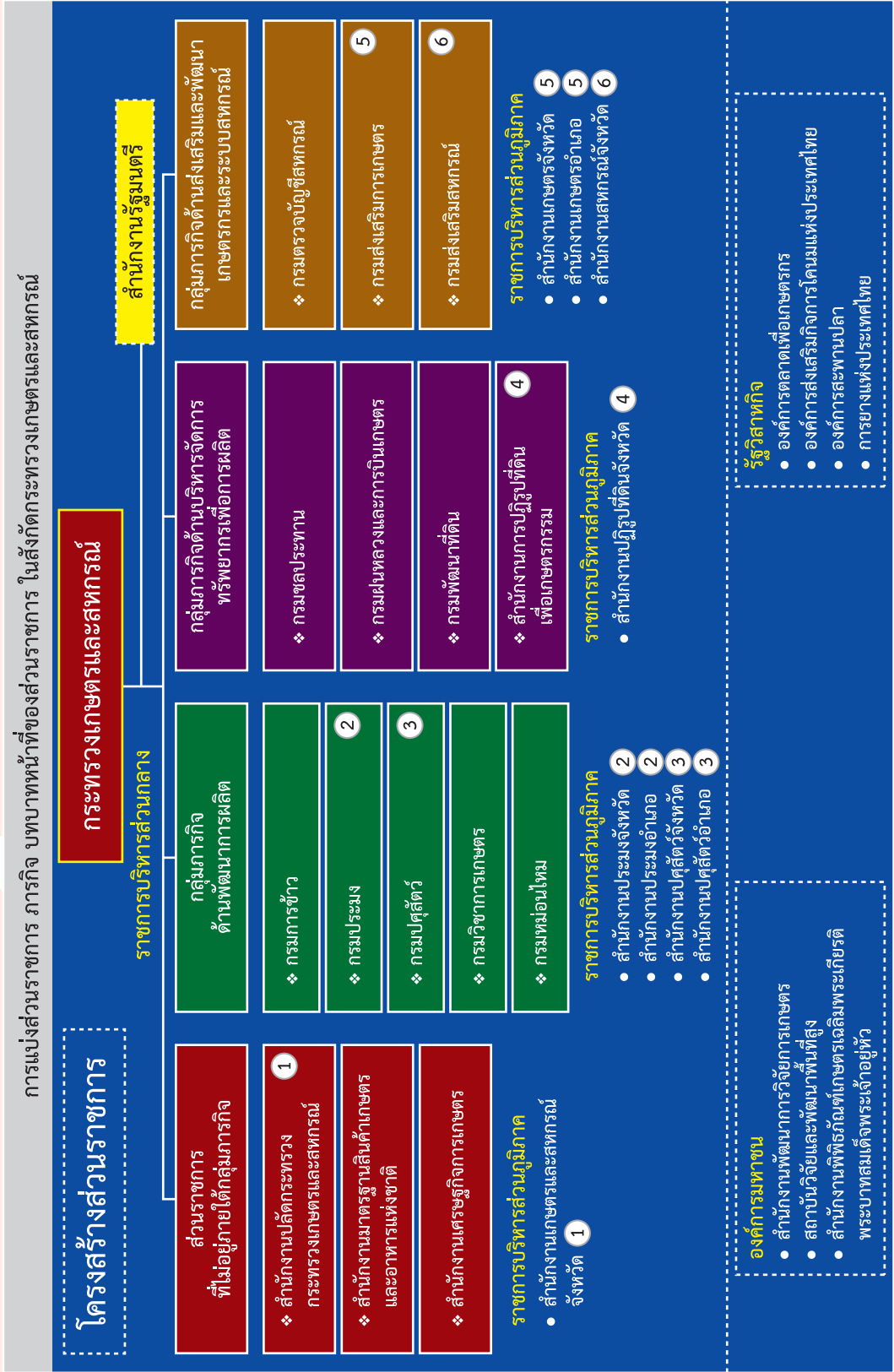
ตามพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545, พ.ศ. 2549 (ฉบับที่ 2) และ พ.ศ. 2552 (ฉบับที่ 7) ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเกษตรกรรม การจัดหาแหล่งน้ำและพัฒนาระบบชลประทาน ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ส่งเสริมและพัฒนาาระบบสหกรณ์ รวมตลอดทั้งกระบวนการผลิตและสินค้าเกษตรกรรม และราชการอื่น ตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ พ.ศ. 2545 กฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2546 กฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 และกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2552 แบ่งกลุ่มภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็น 3 กลุ่ม และมีส่วนราชการที่ไม่อยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจใด (กลุ่มอำนาจการ) จำนวน 3 หน่วยงาน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการผลิต ประกอบด้วย กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว และกรมหม่อนไหม
2. กลุ่มภารกิจด้านบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิต ประกอบด้วย กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกรมฝนหลวงและการบินเกษตร
3. กลุ่มภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและระบบสหกรณ์ ประกอบด้วย กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมส่งเสริมการเกษตร
4. ส่วนราชการที่ไม่อยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจ (กลุ่มอำนาจการ) ประกอบด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

ภาพที่ 1 โครงสร้างส่วนราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

องค์การมหาชน

- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร
- สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
- สำนักงานพิทักษ์ภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

รัฐวิสาหกิจ

- องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร
- องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
- องค์การสะพานปลา
- การยางแห่งประเทศไทย

ภารกิจของส่วนราชการตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

1. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2545 มีภารกิจเกี่ยวกับราชการทางการเมือง เพื่อสนับสนุนภารกิจของรัฐมนตรี ประสานนโยบายระหว่างกระทรวง

2. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2552 มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนายุทธศาสตร์ แปรลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนการปฏิบัติงาน จัดสรรทรัพยากรและบริหารราชการทั่วไปของกระทรวงที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดตรวจสอบ และติดตามการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงให้บรรลุเป้าหมาย และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง

3. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557 มีภารกิจเกี่ยวกับข้าว โดยครอบคลุมถึงการปรับปรุงพัฒนาการปลูกข้าวให้มีผลผลิตต่อพื้นที่และคุณภาพสูงขึ้น การพัฒนาพันธุ์ การอนุรักษ์ และคุ้มครองพันธุ์ การผลิตเมล็ดพันธุ์ การตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน การส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่องค์ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวนา การแปรรูป และการจัดการอื่น ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าข้าว รวมทั้งการตลาดและการส่งเสริมวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับข้าว

4. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557 มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำตามศักยภาพของลุ่มน้ำให้เพียงพอ และจัดสรรน้ำให้กับผู้ใช้น้ำทุกประเภท เพื่อให้ผู้ใช้น้ำได้รับน้ำอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตลอดจนป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำ

5. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2552 มีภารกิจเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร กำหนดระบบบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชี ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความรู้ด้านการบริหารการเงินและการบัญชี ส่งเสริมความรู้ด้านการจัดทำบัญชีและรายงานสถานะเศรษฐกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อเสริมสร้างให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีระบบการควบคุมภายใน และระบบข้อมูลด้านการบริหารการเงินและการบัญชีที่ดีสามารถบริหารงานได้อย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

6. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557 มีภารกิจเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย และพัฒนาด้านการประมงเพื่อการจัดการทรัพยากรประมง ควบคุมการทำประมง การผลิตสัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์ประมงที่มีมาตรฐาน ถูกสุขอนามัยให้มีปริมาณเพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ และสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ ตลอดจนใช้ทรัพยากรประมงและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องอย่างยั่งยืน

7. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557 มีภารกิจเกี่ยวกับการกำหนดทิศทางและนโยบาย การควบคุม การกำกับ การส่งเสริม การวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับการปศุสัตว์ รวมทั้งบริหารจัดการ ทรัพยากรพันธุกรรมและความหลากหลายทางชีวภาพด้านการปศุสัตว์ เพื่อให้มีปริมาณสัตว์เพียงพอ และมีมาตรฐาน ถูกสุขอนามัย ปราศจากโรค สารถค้ำจุนและสารปนเปื้อน มีความปลอดภัยต่อ ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม และสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

8. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมฝนหลวงและการบินเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2556 มีภารกิจเกี่ยวกับการปฏิบัติการฝนหลวงและการบินเกษตรทั้งระบบ โดยการทำ ฝน กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำในชั้นบรรยากาศ และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการของประเทศ รวมทั้งการวิจัยและ พัฒนาเทคโนโลยีการทำฝนและการตัดแปรสภาพอากาศ ตลอดจนการให้บริการด้านการบิน และการสื่อสารเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านการเกษตรและอื่น ๆ

9. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557 มีภารกิจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน ในพื้นที่เกษตรกรรม การสำรวจและ จำแนกดิน การกำหนดบริเวณการใช้ที่ดิน การควบคุมการใช้ที่ดิน บริเวณที่มีการใช้หรือทำให้เกิด การปนเปื้อนของสารเคมีหรือวัตถุอันตราย การอนุรักษ์ดินและน้ำ การปรับปรุง บำรุงดิน การผลิต แผนดินและทำสำมะโนที่ดิน การให้บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ข้อมูลดิน และการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน

10. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557 มีภารกิจเกี่ยวกับพืช โดยศึกษา วิจัยและพัฒนาพืช เครื่องจักรกล การเกษตร และปัจจัย การผลิต ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชสู่กลุ่มเป้าหมายทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร บริการ วิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบ รับรองมาตรฐานสินค้าพืช รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับดิน น้ำ ปุ๋ย พืช วัสดุการเกษตร ผลผลิต และผลิตภัณฑ์พืช เพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตพืชเพื่อพัฒนา ผลผลิตพืช ให้มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภคตามมาตรฐานสากล และเพื่อให้บริการการส่งออก สินค้าเกษตร ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน

11. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557 มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบครัวยุทธศาสตร์กร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มศักยภาพการผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่า การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ โดยการศึกษา วิจัย พัฒนา กำหนดมาตรการและ แนวทางในการส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และการให้บริการ ทางการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งพาตนเองได้ อย่างยั่งยืน

12. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557 มีภารกิจเกี่ยวกับเกี่ยวกับการส่งเสริม เผยแพร่ และให้ความรู้เกี่ยวกับ อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และประชาชนทั่วไป ส่งเสริม สนับสนุน ค้ำครอง และพัฒนาระบบสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพิ่มขีดความสามารถในด้านการบริหารจัดการ การดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ และมีการเชื่อมโยงธุรกิจสหกรณ์สู่ระดับสากล เพื่อให้สมาชิก สหกรณ์ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

13. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมหม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2552 มีภารกิจเกี่ยวกับหม่อนไหมทั้งระบบ โดยครอบคลุมถึง การพัฒนาพันธุ์ การอนุรักษ์และค้ำครอง พันธุ์กรรมหม่อนไหม การตรวจสอบและรับรองมาตรฐานหม่อนไหม การส่งเสริม การสนับสนุน และการเผยแพร่องค์ความรู้ ด้านหม่อนไหม รวมทั้งการส่งเสริมเอกลักษณ์และการสร้างค่านิยม เกี่ยวกับหม่อนไหม

14. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2552 มีภารกิจเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมให้เกษตรกร ได้มีที่ทำกินเพื่อยังชีพอย่างพอเพียงและยั่งยืน โดยการปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครอง ในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยนำที่ดิน ของรัฐหรือที่ดินที่รัฐซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดินซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือ มีที่ดินเกินสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มี ที่ดินเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ และสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ และให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุง ทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

15. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557 มีภารกิจเป็นหน่วยงานกลาง ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร และอาหาร โดยกำหนด ตรวจสอบรับรอง ควบคุม และส่งเสริมมาตรฐาน สินค้าเกษตรตั้งแต่ระดับ ไร่นาจนถึงผู้บริโภค ตลอดจนการเจรจาแก้ไขปัญหาทางการค้าเชิงเทคนิคเพื่อปรับปรุง และยกระดับ คุณภาพสินค้าเกษตรและอาหารของไทยให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งเพื่อให้มีคุณภาพและความปลอดภัย ตามมาตรฐานสากล สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก

16. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557 มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย มาตรการ และวางแผนพัฒนาการเกษตรและ สหกรณ์ รวมทั้งจัดทำและให้บริการข้อมูลข่าวสารการเกษตรอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และทั่วถึง โดย ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเศรษฐกิจการเกษตร ติดตามและประเมินผล เพื่อให้การเกษตรของประเทศ มีความพร้อมสำหรับการแข่งขันในตลาดโลกและเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี

การวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญด้านทรัพยากรบุคคล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญด้านทรัพยากรบุคคล ได้มีการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรอบอัตรากำลังและโครงสร้าง ดังนี้

ลักษณะโดยรวมของบุคลากรในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ณ เดือนพฤศจิกายน 2558 ประกอบด้วยบุคลากรรวมทั้งสิ้น 91,428 อัตรา ซึ่งประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ ดังนี้

ข้าราชการ มีจำนวนอัตรากำลังทั้งสิ้น 37,396 อัตรา โดยแบ่งออกเป็นข้าราชการกลุ่มภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและระบบสหกรณ์มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 13,852 อัตรา ร้อยละ 37.04 รองลงมาได้แก่ ข้าราชการกลุ่มพัฒนาการผลิต จำนวน 11,189 อัตรา ร้อยละ 29.92 และข้าราชการที่ไม่ได้อยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจ (กลุ่มอำนวยการ) มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2,026 อัตรา ร้อยละ 5.42 ซึ่งข้าราชการส่วนใหญ่มีวุฒิมัธยมศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีอายุเฉลี่ย 51.52 ปี

ลูกจ้างประจำ มีจำนวนทั้งสิ้น 20,409 คน ส่วนใหญ่สังกัดกลุ่มภารกิจด้านบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิต จำนวน 13,755 คน ร้อยละ 67.40 รองลงมาได้แก่ กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการผลิต จำนวน 4,460 คน ร้อยละ 21.85 และส่วนราชการที่ไม่อยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจ (กลุ่มอำนวยการ) มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 289 คน ร้อยละ 1.42

พนักงานราชการ มีจำนวนทั้งสิ้น 33,623 คน ส่วนใหญ่สังกัดกลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการผลิต จำนวน 18,467 คน ร้อยละ 54.92 รองลงมาได้แก่ กลุ่มภารกิจด้านบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิต จำนวน 8,954 คน ร้อยละ 26.63 และส่วนราชการที่ไม่อยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจ (กลุ่มอำนวยการ) มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1,019 คน ร้อยละ 3.03

การวิเคราะห์ข้อมูลอายุข้าราชการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลช่วงอายุข้าราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่า ข้าราชการที่มีกำหนดครบเกษียณอายุภายในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,695 คน คิดเป็นร้อยละ 7.92 ของข้าราชการทั้งหมด และข้าราชการจะครบเกษียณอายุใน 5 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 7,839 คน คิดเป็นร้อยละ 23.05 ของข้าราชการทั้งหมด

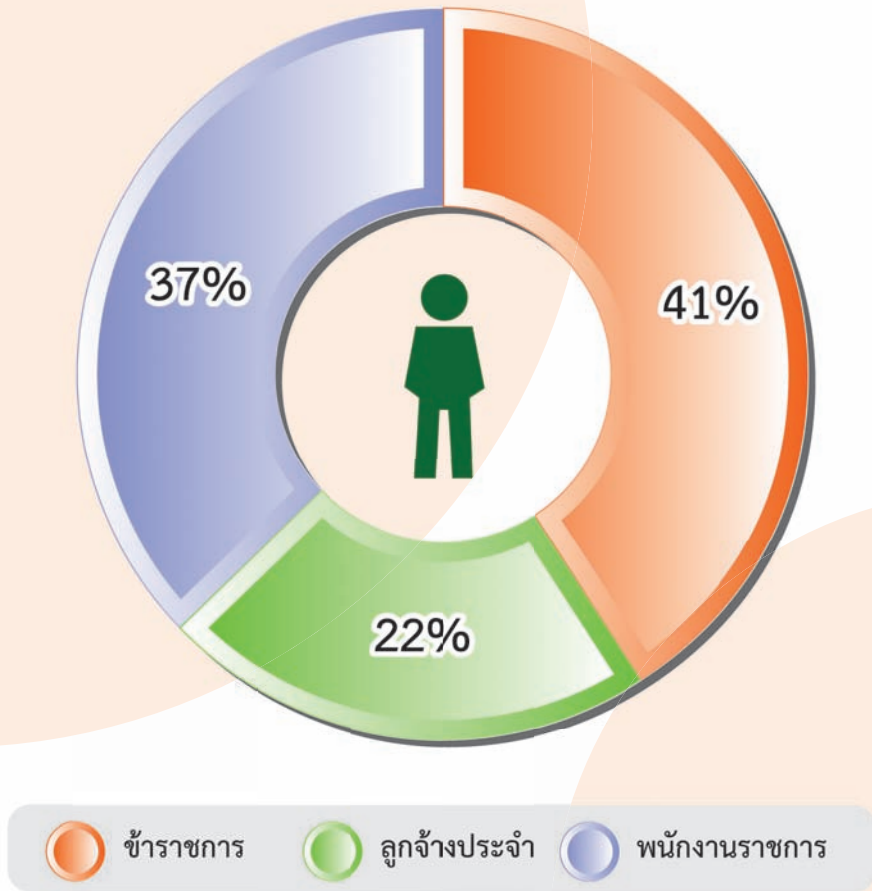
ตารางที่ 1 กรอบอัตรากำลังในภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2558)

ลำดับ ที่	หน่วยงาน	ข้าราชการ (อัตรา)	ลูกจ้าง ประจำ (คน)	พนักงาน ราชการ (คน)	รวม (อัตรา)
1	สำนักงานรัฐมนตรี	14	7	20	41
2	สำนักงานปลัดกระทรวงฯ	1,147	162	635	1,944
3	กรมการข้าว	951	802	555	2,308
4	กรมชลประทาน	6,608	12,542	6,986	26,136
5	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	1,182	153	1,227	2,562
6	กรมประมง	2,878	1,189	4,588	8,655
7	กรมปศุสัตว์	4,729	1,235	5,300	11,264
8	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	204	199	127	530
9	กรมพัฒนาที่ดิน	1,531	776	1,502	3,809
10	กรมวิชาการเกษตร	2,265	1,053	7,432	10,750
11	กรมส่งเสริมการเกษตร	9,532	816	2,455	12,803
12	กรมส่งเสริมสหกรณ์	3,138	936	1,501	5,575
13	กรมหม่อนไหม	366	181	592	1,139
14	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรกรม	1,986	238	339	2,563
15	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตร และอาหารแห่งชาติ	203	-	77	280
16	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	662	120	287	1,069
	รวม	37,396 (40.90%)	20,409 (22.32%)	33,623 (36.78%)	91,428 (100%)

ภาพที่ 2 อัตราส่วนจำนวนบุคลากรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อัตราส่วนจำนวนบุคลากรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จากการวิเคราะห์กรอบอัตรากำลังพบว่า บุคลากรแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ โดยที่ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ จำนวน 37,396 คน ร้อยละ 41 รองลงมาเป็นพนักงานราชการ จำนวน 33,623 คน ร้อยละ 37 และลูกจ้างประจำ มีจำนวนอัตรากำลังน้อยที่สุด 20,409 คน ร้อยละ 22

ตารางที่ 2 อัตรากำลังข้าราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แยกตามกลุ่มภารกิจ

(ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2558)

กลุ่มภารกิจ	หน่วยงาน	กรอบอัตราข้าราชการ	ตำแหน่งงานด้านวิจัยและพัฒนา	คิดเป็นร้อยละของข้าราชการในกลุ่มภารกิจ
กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการผลิต	กรมประมง	2,878	941	32.70
	กรมปศุสัตว์	4,729	1,466	31.00
	กรมวิชาการเกษตร	2,265	1,157	51.08
	กรมการข้าว	951	331	34.81
	กรมหม่อนไหม	366	170	46.45
	รวม	11,189	4,065	36.33
กลุ่มภารกิจด้านบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิต	กรมชลประทาน	6,608	276	4.18
	กรมพัฒนาที่ดิน	1,531	739	48.27
	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	1,986	384	19.34
	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	204	42	20.59
	รวม	10,329	1,441	13.95
กลุ่มภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและระบบสหกรณ์	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	1,182	940	79.53
	กรมส่งเสริมสหกรณ์	3,138	1,890	60.23
	กรมส่งเสริมการเกษตร	9,532	171	1.79
	รวม	13,852	3,001	21.66
ส่วนราชการที่ไม่อยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจ (กลุ่มอำนาจการ)	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	1,161	-	0.00
	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	662	201	30.36
	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	203	77	37.93
	รวม	2,026	278	13.72
รวมทั้งหมด		37,396	8,785	23.49

จากตารางที่ 2 พบว่า อัตรากำลังข้าราชการทั้งหมด 37,396 คน โดยมีข้าราชการดำรงตำแหน่งงานด้านวิจัยและพัฒนาจำนวน 8,785 คน คิดเป็นร้อยละ 23.94 ของอัตรากำลังข้าราชการทั้งหมด โดยข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งงานด้านวิจัยและพัฒนาส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการผลิต จำนวน 4,065 คน ร้อยละ 46.27 (ร้อยละ 36.33 ของข้าราชการในกลุ่มภารกิจ) รองลงมาอยู่ในกลุ่มภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและระบบสหกรณ์ จำนวน 3,001 คน ร้อยละ 34.16 (ร้อยละ 21.66 ของข้าราชการในกลุ่มภารกิจ) ส่วนกลุ่มอำนาจการมีจำนวนน้อยที่สุด 278 คน ร้อยละ 3.16 (ร้อยละ 13.72 ของข้าราชการในกลุ่มภารกิจ)

ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีจำนวนอัตรากำลังข้าราชการทั้งสิ้น 37,396 อัตรา เป็นอัตรากำลังที่ถือครองจริง 34,010 อัตรา

ตารางที่ 3 ข้อมูลโครงสร้างอายุ และวุฒิการศึกษาข้าราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ข้าราชการ	ประเภท (จำนวนคน)				
	กลุ่มบริหาร	กลุ่มอำนวยการ	กลุ่มวิชาการ	กลุ่มทั่วไป	รวม (คน)
จำนวน (คน)	57	833	20,187	12,933	34,010
ร้อยละ	0.17	2.45	59.35	38.02	100.00
อายุ (ปี)					
อายุเฉลี่ย	57.35	55.87	44.77	48.09	51.52
อายุราชการเฉลี่ย	34.21	32.64	18.35	23.12	27.07
วุฒิการศึกษา					
ต่ำกว่าปริญญาตรี		15	310	5,993	6,318
ร้อยละ		0.04	0.91	17.62	18.58
ปริญญาตรี	11	346	13,725	6,187	20,269
ร้อยละ	0.03	1.02	40.35	18.19	59.60
ปริญญาโท	37	441	5,807	686	6,971
ร้อยละ	0.11	1.30	17.07	2.02	20.50
ปริญญาเอก	9	24	285	3	321
ร้อยละ	0.03	0.07	0.84	0.01	0.94
ไม่ทราบวุฒิ			65	66	131
ร้อยละ			0.19	0.20	0.39

จากตารางที่ 3 พบว่า ข้าราชการกลุ่มบริหาร มีอายุเฉลี่ย (ปี) มากที่สุด 57.35 ปี รองลงมาได้แก่ กลุ่มอำนวยการ อายุเฉลี่ย 55.87 ปี และกลุ่มวิชาการมีอายุเฉลี่ยน้อยที่สุด 44.77 ปี ส่วนอายุราชการเฉลี่ย ข้าราชการกลุ่มบริหารมีอายุราชการเฉลี่ย (ปี) มากที่สุด 34.21 ปี รองลงมาได้แก่กลุ่มอำนวยการ อายุราชการเฉลี่ย 32.64 ปี และกลุ่มวิชาการมีอายุราชการเฉลี่ยน้อยที่สุด 18.35 ปี

ระดับการศึกษา พบว่า ข้าราชการส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 20,269 คน ร้อยละ 59.60 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 6,971 คน ร้อยละ 20.50 ส่วนจบการศึกษาระดับปริญญาเอกมีจำนวนน้อยที่สุด 321 คน ร้อยละ 0.94

ตารางที่ 4 ข้อมูลการเกษียณอายุราชการในระยะเวลา 5 ปี

(ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2558)

ประเภท	จำนวน (คน)	ข้อมูลเกษียณอายุราชการ						ร้อยละต่อ ข้าราชการ ตาม ประเภท
		2559	2560	2561	2562	2563	รวม	
บริหาร	57	15	9	10	3	2	39	68.42
อำนวยการ	833	95	109	90	83	96	473	56.78
วิชาการ	20,187	594	701	838	919	948	4,000	19.81
ทั่วไป	12,933	525	647	722	701	732	3,327	25.72
รวม	34,010	1,229	1,466	1,660	1,706	1,778	7,839	23.05

จากตารางที่ 4 ในระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2559-2563) การเกษียณอายุราชการแต่ละประเภท เมื่อเทียบกับจำนวนข้าราชการทั้งหมด ในประเภทนั้น ๆ พบว่า ข้าราชการประเภทบริหารจะมีอัตราการเกษียณอายุราชการมากที่สุด ร้อยละ 68.42 รองลงมาได้แก่ ข้าราชการประเภทอำนวยการ ร้อยละ 56.78 ส่วนข้าราชการประเภทวิชาการ มีอัตราการเกษียณอายุราชการน้อยที่สุด ร้อยละ 19.81

ดังนั้น การเตรียมความพร้อมของบุคลากรรุ่นใหม่เพื่อทดแทนบุคลากรที่กำลังจะเกษียณอายุจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะข้าราชการระดับบริหารที่กำลังจะเกษียณอายุจำนวนมากในระยะเวลา 5 ปีนี้

สรุปการทบทวนสถานภาพด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

จากการศึกษาทบทวนข้อมูลที่ผ่านมาพร้อมกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล พบว่าปัญหาด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นดังนี้

1. ขาดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลในภาพรวมของกระทรวง โดยแต่ละหน่วยงานในสังกัดจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรของตนเอง แนวทางการพัฒนาบุคลากรจึงไม่ไปในทิศทางเดียวกัน

2. การพัฒนาทรัพยากรบุคคล (Human Resource Development: HRD) ยังไม่เชื่อมโยงงานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล (Human Resource Management: HRM) อย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การสร้างเชื่อมโยงของกระบวนการสรรหา พัฒนา รักษาไว้และใช้ประโยชน์ และดึงดูดรักษาบุคลากรที่เป็นรูปธรรม การวิเคราะห์โครงสร้างอัตรากำลังเพื่อใช้ประโยชน์ในงาน HRM และ HRD ทำให้ข้อมูลหลายส่วนที่จำเป็นต่อการวางแผนพัฒนาบุคลากรยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนทดแทนบุคลากรกลุ่มต่าง ๆ การนำผลการพัฒนาไปเชื่อมโยงกับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น นอกจากนี้ ที่ผ่านมากการพัฒนาบุคลากรของกระทรวงยังขาดการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนา เนื่องจากไม่มีการประเมินเพื่อวางแผนจัดลำดับความสำคัญก่อนการพัฒนาอย่างเพียงพอ เป็นต้น

3. การวางแผนอัตรากำลังและการสร้างคนเพื่อทดแทน กลุ่มนักบริหารที่จะเกษียณอายุราชการยังไม่มี ความชัดเจน เพื่อตอบโจทย์แนวโน้มอัตรากำลังข้าราชการกลุ่มบริหารและอำนวยการที่กำลังเข้าสู่วัยเกษียณอายุราชการ (ตารางที่ 4) ทำให้ในอนาคตอันใกล้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อาจเผชิญปัญหาขาดแคลนกลุ่มนักบริหาร นอกจากนี้ ปัจจุบันกลุ่มนักบริหารเองก็เผชิญปัญหา ด้านการเติมเต็มองค์ความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและสร้างสรรค์งานหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ในองค์การเนื่องด้วยนโยบายแผนงานที่เร่งด่วน จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องวางแผนพัฒนาเพื่อทดแทนและสร้างแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนให้กับคนกลุ่มนี้

4. บุคลากรไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การเติมเต็มองค์ความรู้และทักษะในงานด้านวิชาการที่เป็นพื้นฐานสำคัญให้กับบุคลากรในช่วงเวลาที่เหมาะสมยังไม่เพียงพอ โดยในปัจจุบัน การประเมินศักยภาพของบุคลากรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไม่มีความสอดคล้องกันระหว่างผลงานและพฤติกรรมการทำงานจริง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการมีระบบอุปถัมภ์ และมีข้อจำกัดในเรื่องศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ คุณธรรมและจริยธรรม จิตบริการ รวมไปถึงศักยภาพในการปฏิบัติงานในบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หรือที่เรียกว่าการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เช่น การปรับตัวเพื่อเรียนรู้กฎหมายและกฎระเบียบที่เปลี่ยนไป เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อการเรียนรู้และติดต่อสื่อสาร รวมไปถึงบริบท/สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงแบบ มีพลวัตสูงมาก

5. การส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้วิชาการด้านงานวิจัย การรับทุนเพื่อการพัฒนา นักวิชาการ และองค์ความรู้เรื่องการเกษตรต่างประเทศมีแนวโน้มลดลง โดยในอดีตบุคลากร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับการพัฒนาผ่านโครงการความร่วมมือและโครงการความช่วยเหลือ และทุนเพื่อการพัฒนาเป็นจำนวนมากจากต่างประเทศและองค์ระหว่างประเทศ ซึ่งบุคลากร กลุ่มนี้ส่วนใหญ่คือนักวิจัยและนักวิชาการ ทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ มีโอกาสสร้าง และพัฒนางานวิจัยที่เป็นประโยชน์รวมไปถึงเกิดการพัฒนาทักษะด้านภาษาและองค์ความรู้ ด้านการเกษตรต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันโอกาสในการพัฒนาในส่วนนี้ลดน้อยลง เป็นผล ส่วนหนึ่งมาจากการที่ประเทศไทยพัฒนาเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง (Upper-Middle Income Country) ทำให้การช่วยเหลือและทุนเพื่อการพัฒนาต่าง ๆ ลดลง ส่งผลต่อการพัฒนานักวิจัยและนักวิชาการที่มีสัดส่วนเป็นจำนวนมากและกระจายอยู่ในหน่วยงาน ในแต่ละกลุ่มภารกิจ ดังข้อมูลที่แสดงให้เห็นข้างต้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงขาดโอกาส ในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ขาดโอกาสในการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ และการวิจัย รวมไปถึงมีการพัฒนาทักษะด้านการเกษตรต่างประเทศและภาษาให้กับบุคลากร ลดน้อยลง

จากการศึกษาและประมวลปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงได้มีการศึกษาวิเคราะห์เพื่อจัดทำ ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่สามารถตอบสนองหรือ แก้ไขปัญหาได้ โดยการจัดทำยุทธศาสตร์ฉบับนี้ จะเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ทิศทาง ปัญหา ความจำเป็น แนวโน้มการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างครอบคลุมทุกมิติเพื่อตอบสนองการพัฒนาบุคลากร ทั้งในปัจจุบัน และอนาคตข้างหน้าในอีก 5-10 ปีข้างหน้า โดยมีกรอบการพิจารณาและขั้นตอน การดำเนินการ ดังนี้

ภาพที่ 3 กรอบการพิจารณาในการจัดทำยุทธศาสตร์

ในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์สุขภาพบุคคล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดกรอบในการพิจารณาไว้ ดังนี้

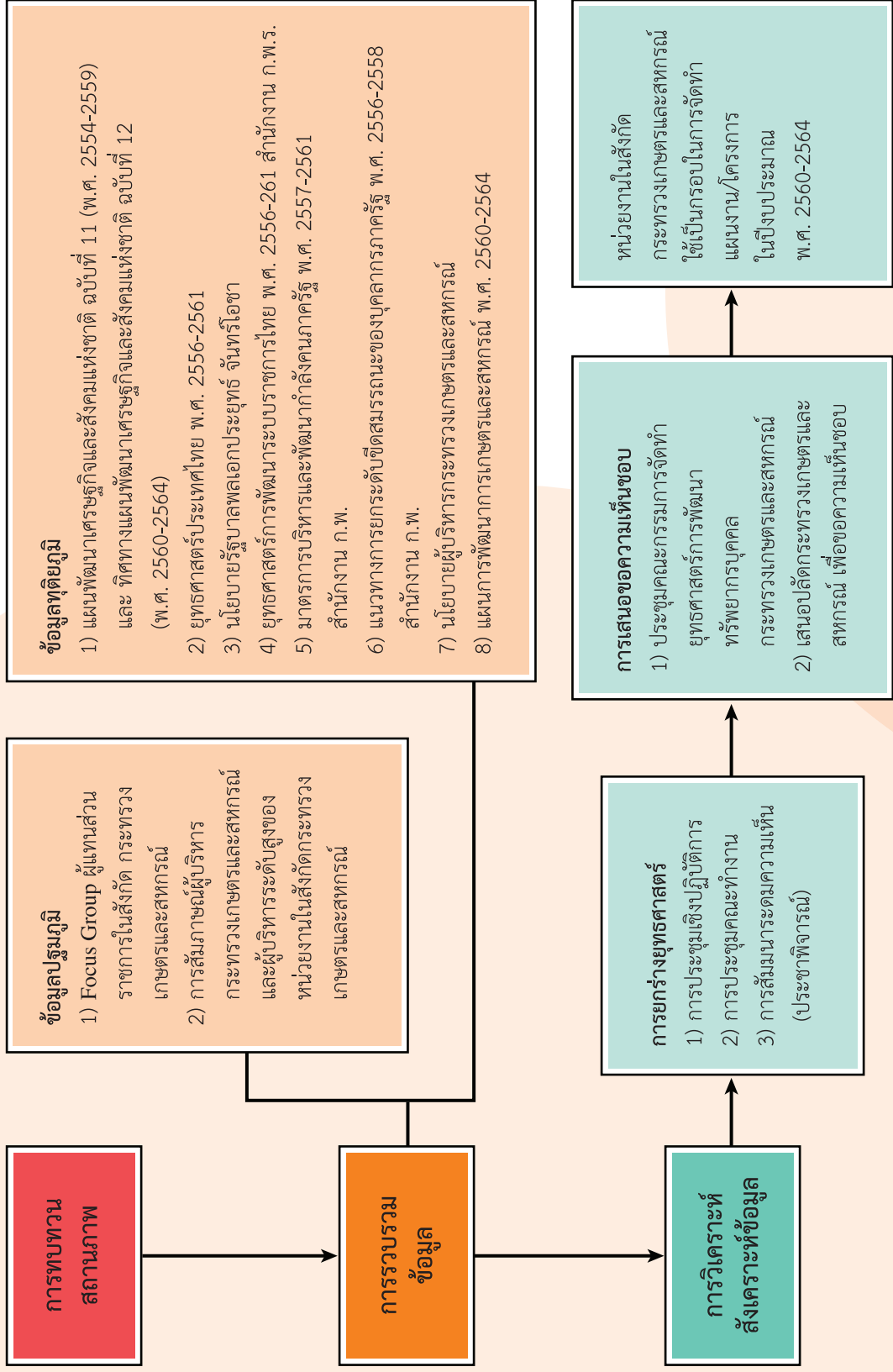
- 1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2554-2559) และทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)
- 2) ยุทธศาสตร์ประเทศไทย พ.ศ. 2556-2561
- 3) นโยบายรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา
- 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2556-2561 โดยสำนักงาน ก.พ.ร.
- 5) มาตรการบริหารและพัฒนากำลังคนภาครัฐ พ.ศ. 2557-2561 โดยสำนักงาน ก.พ.
- 6) แนวทางการยกระดับขีดสมรรถนะของบุคลากรภาครัฐ พ.ศ. 2556-2558 โดยสำนักงาน ก.พ.
- 7) นโยบายผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 8) แผนการพัฒนาระบบราชการและสหกรณ์ พ.ศ. 2560-2564

ขั้นตอนการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์

คณะทำงานฯ ได้เริ่มดำเนินการจัดทำ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์สุขภาพบุคคลตั้งแต่เดือนมกราคม 2558 ดังนี้

1. ทบทวนสถานภาพการพัฒนาศูนย์สุขภาพบุคคล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. รวบรวม วิเคราะห์ จากข้อมูลเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานในสังกัด และความคิดเห็นจากผู้แทนหน่วยงานในสังกัด
3. ยกร่างยุทธศาสตร์ฯ
4. จัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์สุขภาพบุคคล (ประชาพิจารณ์) โดยเชิญผู้แทนสำนักงาน ก.พ. กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และหน่วยงานในสังกัดมาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
5. ประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณา และปรับแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวข้องตามประชาพิจารณ์ และร่วมกำหนดตัวชี้วัดเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์สุขภาพบุคคล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2560-2564
6. เสนอคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์สุขภาพบุคคล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณากลับกรองและให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำยุทธศาสตร์ รายละเอียดปรากฏตามภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

**การทบทวน
สถานการณ์**

**การรวบรวม
ข้อมูล**

ข้อมูลปฐมภูมิ

- 1) Focus Group ผู้แทนส่วนราชการในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2) การสัมภาษณ์ผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ข้อมูลทุติยภูมิ

- 1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2554-2559) และ ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)
- 2) ยุทธศาสตร์ประเทศไทย พ.ศ. 2556-2561
- 3) นโยบายรัฐวิสาหกิจและรัฐวิสาหกิจ จันทบุรี
- 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย พ.ศ. 2556-261 สำนักงาน ก.พ.ร.
- 5) มาตรการบริหารและพัฒนากำลังคนภาครัฐ พ.ศ. 2557-2561 สำนักงาน ก.พ.
- 6) แนวทางการยกระดับขีดสมรรถนะของบุคลากรภาครัฐ พ.ศ. 2556-2558 สำนักงาน ก.พ.
- 7) นโยบายผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 8) แผนการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2560-2564

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 2) การประชุมคณะทำงาน
- 3) การสัมมนาความคิดเห็น (ประชาพิจารณ์)

การเสนอขอความเห็นชอบ

- 1) ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2) เสนอปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อขอความเห็นชอบ

หน่วยงานในสังกัด
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ใช้เป็นการดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการ
ในปีงบประมาณ
พ.ศ. 2560-2564

โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1) การทบทวนสถานภาพการพัฒนาทรัพยากรบุคคล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยศึกษาจากยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. 2547-2551) แผนยุทธศาสตร์และข้อมูลด้านทรัพยากรบุคคลของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2) การรวบรวม วิเคราะห์และประเมิน ซึ่งได้กำหนดกรอบในการพิจารณาไว้ดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ 1) การสัมภาษณ์ผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อสอบถามแนวคิดและวิสัยทัศน์ รวมถึงแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของแต่ละหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการยกร่างยุทธศาสตร์ โดยได้ดำเนินการระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-สิงหาคม 2558 และ 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้กับบุคลากรที่มีประสบการณ์ในงานที่รับผิดชอบด้านการจัดทำแผนงาน ด้านการพัฒนา ระบบ รูปแบบและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาข้าราชการ ด้านการจัดโครงสร้างส่วนราชการและระบบงาน และด้านสายงานหลักของหน่วยงาน จำนวน 55 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลและเพื่อร่วมระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกระทรวง กำหนดจัดระหว่างวันที่ 9-11 กันยายน 2558 ณ โรงแรมมารวยการ์เด็นท์ กรุงเทพฯ ซึ่งการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ ทำให้ได้ผลการวิเคราะห์ SWOT สภาพการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกระทรวง วิสัยทัศน์ พันธกิจและประเด็นยุทธศาสตร์

ข้อมูลทฤษฎีภูมิ ได้แก่ การรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากเอกสาร นโยบาย และแผนงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการระหว่างเดือนธันวาคม 2557-มิถุนายน 2558

3) การยกร่างยุทธศาสตร์ โดยคณะทำงานฯ ได้นำข้อมูลทั้งหมด มาวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างครอบคลุมโดยวิธีการสกัดค่า และวิเคราะห์ความถี่ในแต่ละคำแต่ละประเด็นที่เป็นจุดเน้นการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์

และนำเสนอที่ประชุมพิจารณา โดยการจัดประชุมพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในวันที่ 12 ตุลาคม 2558 โดยมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เข้าร่วมประชุม และเสนอที่ประชุมคณะทำงานยกร่างยุทธศาสตร์ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในวันที่ 15 ตุลาคม 2558

4) การรับฟังความเห็นต่อ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ฯ สถาบันเกษตรกรราธิการได้จัดโครงการสัมมนาระดมความเห็นต่อ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2560-2564 เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2558 ณ โรงแรมรามารการ์เด็นส์ กรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ต่อร่างยุทธศาสตร์ฯ ประกอบด้วยบุคลากรจากหน่วยงานภายใน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐและเอกชน จำนวน 85 คน โดยในการสัมมนาได้มีการเปิดเวทีให้แสดงความคิดเห็นสองรูปแบบ ได้แก่ การแสดงความคิดเห็นผ่านแบบสอบถามและการแสดงความคิดเห็นโดยตรงในที่ประชุม ซึ่งจากแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 100 เห็นด้วยกับร่างยุทธศาสตร์ทุกข้อ และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 ให้อธิบายคำว่า “ความเป็นมืออาชีพ” ให้ชัดเจน
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 มีข้อสังเกตว่าการเป็น “ผู้นำการเปลี่ยนแปลง” และ “ภาวะผู้นำ” เป็นคนละประเด็น
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 ให้อธิบายคำจำกัดความ “การเกษตรต่างประเทศ” ให้ชัดเจน
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเชื่อมโยงระหว่างเส้นทางการพัฒนาบุคลากร กับเส้นทางความก้าวหน้าสายอาชีพ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 ให้เพิ่มเรื่อง Service Mind

5) การประชุมคณะกรรมการร่างยุทธศาสตร์ฯ เพื่อพิจารณาปรับร่างยุทธศาสตร์ฯ และกำหนดตัวชี้วัดเป้าประสงค์ในวันที่ 8 มกราคม 2559 ณ ห้องประชุม ชั้น 2 สถาบันเกษตรกรธนาธิการ และเพื่อให้ตัวชี้วัดที่กำหนดได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องจึงได้เชิญบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลและงานด้านการพัฒนาวัฒนธรรมค่านิยมองค์กรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มาแสดงความคิดเห็นและสร้างความเข้าใจร่วมกัน เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2559 ณ ห้องประชุม ชั้น 2 สถาบันเกษตรกรธนาธิการ

6) เสนอขอความเห็นชอบ เมื่อผ่านขั้นตอนการทำประชาพิจารณ์การปรับร่างยุทธศาสตร์ฯ และกำหนดตัวชี้วัดเป้าประสงค์แล้ว จึงได้นำร่างยุทธศาสตร์ฯ (วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์กลยุทธ์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดเป้าประสงค์) เสนอขอความเห็นชอบดังนี้

- คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2559
- ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ) พิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2559

